

Exposició: EDUARDO STUPIÁ
IVAM Institut Valencià d'Art Modern
21 de gener – 21 de març de 2010

Comissari: Francisco Calvo Serraller

Col·labora:

Des dels estranys còmics que realitzava al començament dels anys setanta fins als sorprenents treballs que ara es presenten a l'IVAM, l'obra d'Eduardo Stupía ha experimentat durant més de trenta anys una sèrie de transformacions sobre les quals podria dir-se que constitueixen, en conjunt, una zona ambigua, de fascinació, bellesa i inquietud en la què el dibuix com a tècnica es va expandir cap a allò desconegut. L'artista ha avançat sobre nous territoris, tramats a mig camí entre l'ull i la mà, en una aliança que eixamplà de forma creativa la seua concepció del dibuix cap a una hiperrealitat mental que no ens deixa de sorprendre.

La mostra que es presenta a l'IVAM inclou 47 obres, entre dibuixos i pintures, realitzades el 2008 i el 2009. Amb motiu de la mostra s'ha editat un catàleg que reproduïx les obres exposades i reuneix texts de Francisco Calvo Serraller, Consuelo Embrutar, Fabian Lebenglik i el propi artista.

Durant la seua trajectòria Eduardo Stupía (Buenos Aires, 1951) ha confiat en la creativitat i la fantasia de l'espectador, què inevitablement és dut a interpretar línies, filigranes, taques i pinzellades. En eixe camí de subtils correspondències imaginades, les trames dels dibuixos que va realitzar l'artista es mostraren com a miratges on cada ull projectava les seues històries.

Mentre que als seus primers períodes el dibuixant tramava personatges, criatures i objectes amb paisatges fantasmals; més tard, als anys vuitanta, entremig d'aquelles complexes trames visuals de l'obra començaren a aparèixer ciutats amagades, paisatges somiats, edificacions impossibles, abundants i, cada vegada més, barroques enramades.

Alhora que la imatge i la línia es feia més complexa, l'artista experimentava amb la tinta, aplicada a la textura i el granulat del paper. Els resultats eren tant dibuixos sobrecarregats de traços, empremtes i línies com dibuixos on apareixien abismes i espais buits en el silenci dels quals un podia perdre's.

Hi ha dibuixos que es construeixen obsessivament al voltant d'un nucli que organitza l'espai a manera de relat visual. També hi ha dibuixos amb nuclis múltiples, on la tensió es reparteix i s'equilibra. L'obra de Stupía s'imposa per la seua intensitat. Una intensitat que pren diverses variants i, dins d'aquestes variants, innumerables matisos. A vegades la intensitat es concentra en una zona que funciona visualment com a nucli incandescent o com a forat negre; d'altres la intensitat es reproduïx en dos sectors (en una estructura que s'aproxima a allò simètric) o bé esclata i es dispersa, amb la qual cosa genera múltiples focus de tensió. L'oscil·lació entre el dibuix lineal i la taca, entre els nuclis múltiples i la composició narrativa, es torna quasi un acte instintiu, una qüestió gestual, pur moviment.

Tota la seua obra es pot pensar i veure com un únic gran dibuix o, més prompte, com un immens organisme en què el dibuix, funcional i constitutiu, és pensament que es pensa a si mateix, com a resultat d'una lògica que es mou entre el pla material i el poètic. A mesura que amplià el concepte de dibuix, la seua obra es torna més incerta i inquietant.

A aquesta exposició, cada vegada més al límit, la relació amb el paisatge és casual i retòrica: és la relació que sobreviu en els gestos i que es tracta de paisatges anòmals i transfigurats que s'intueixen al igual d'una empremta perduda. Són paisatges abandonats a la seua sort que en els últims dos o tres anys han donat pas a un nou repertori.

Stupía avança així cap a un període de productiva inestabilitat, de dissolució i reformulació compositiva més complexa, més lliure, més personal i més arriscada amb el què es llança a explorar amb èxit la combinació entre òptica i mecànica i on es dóna preferència als moviments, els materials i les intuïcions poètiques.